

Sygn. akt V *U 146/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania B. K.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 22 czerwca 2012 r. znak dec. (...)

oraz z dnia 22 czerwca 2012 r. znak dec. (...)

w sprawie B. K.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o ustalenie objęcia ubezpieczeniem społecznym

zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że stwierdza, iż B. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 10 stycznia 2003 r. do 19 listopada 2004 r. i od 15 stycznia 2005 r. do 31 lipca 2011 r., jak również nie jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy w okresach od 10 stycznia 2003 r. do 19 listopada 2004r. i od 15 stycznia 2005 r. do 31 lipca 2011 r.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony B. K. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 czerwca 2012 roku znak (...) i (...)stwierdzającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej –w okresie od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 roku do 31 lipca 2011 roku oraz stwierdzającej, że ubezpieczony B. K. jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za okresy od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 roku do 31 lipca 2011 roku.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o odrzucenie odwołań jako wniesionych po terminie względnie ich oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz pozwanego organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko podniósł, iż skoro ubezpieczony w tym okresie prowadził działalność gospodarczą to podlegał ubezpieczeniom społecznym i spoczywał na nim obowiązek opłacania składki.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony B. K., na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...). Jej przedmiot dotyczył produkcji opakowań worków foliowych. Ubezpieczony prowadził firmę poza miejscem zamieszkania, w miejscowości B..

Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego w okresie od 1 stycznia 1999 roku do 9 stycznia 2003 roku, natomiast od 10 stycznia 2003 roku do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

W okresach od 20 listopada 2004 roku do 14 stycznia 2005 roku był zatrudniony u A. S., od 1 marca 2009 roku do 29 czerwca 2009 roku ubezpieczony zgłoszony był do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) (...) oraz od 1 marca 2010 roku w (...).

Prowadzeniem księgowości dotyczącej działalności gospodarczej B. K. zajmowała się księgowa R. C.. Ubezpieczony był jej klientem od 1999 roku do 2003 roku. Następnie działalność została zawieszona. Do organu rentowego złożono do ZUS dokumenty - ZWPA i ZWA. Ze względu na bardzo zły stan zdrowia żony ubezpieczony nie mógł prowadzić działalności gospodarczej.

Ubezpieczony w okresie 2004r., 2007r., 2008r., 2009r., 2010r. i 2011r. nie uzyskał żadnych przychodów z działalności gospodarczej co wynika z dokumentacji - deklaracji podatkowych.

W 2005 r. jak wynika z deklaracji PIT za 2005 r. ubezpieczony uzyskał przychód w kwocie 586,36 zł z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Przychód ten został uzyskany ze sprzedaży produktów bądź urządzeń pozostałych z okresu prowadzenia działalności gospodarczej. Podobnie w 2006r. ubezpieczony uzyskał przychód w wysokości 171,10 zł ze sprzedaży pozostałych worków na śmieci i ręczników, które pozostały z okresu prowadzonej działalności do 2003r. Ubezpieczony jako płatnik VAT musiał ująć to w deklaracjach podatkowych VAT albowiem działalność nie została wyrejestrowana .

Ubezpieczony prowadził działalność w B. w lokalu użyczonym przez siostrę jego żony. Z zeznań świadka S. K. jednoznacznie wynika, że po 2003r. działalność faktycznie została zawieszona i ubezpieczony po tej dacie nie wykonywał żadnych czynności wynikających z prowadzenia działalności. Przychód jaki uzyskał po tej dacie był znikomy i wynikał ze sprzedaży niewielkich ilości rzeczy pozostałych z okresu prowadzenia działalności.

Żona ubezpieczonego wynajmowała pomieszczenia, uzyskując dochód rozliczany ryczałtem.

W okresie od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 do 31 lipca 2011 roku B. K. nie prowadził działalności gospodarczej.

Dowód: decyzja ZUS z dnia 22 czerwca 2012 roku – w aktach Zus zeznania świadka: R. C. – k. 32-33 akt sprawy, zeznania świadka: S. K. k. 46 verte-47 akt sprawy, dokumenty zebrane w skrószycie za tytułem „ zamknięcie firmy” .

Zaskarżonymi decyzjami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 czerwca 2012 roku, - stwierdzono obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej – w okresie od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 roku do 31 lipca 2011 roku oraz stwierdzono, że ubezpieczony B. K. jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za okresy od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 roku do 31 lipca 2011 roku.

Ubezpieczony uchybił terminowi do wniesienia odwołania od decyzji, ponieważ przebywał poza miejscem zamieszkania.

Dowód: decyzje ZUS z dnia 22 czerwca 2012 roku – w aktach Zus

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie należało rozstrzygnąć kwestię uchybienia terminu przy wniesieniu od decyzji.

Zgodnie z art. 477⁹ § 3 kpc sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Wskazać trzeba, iż poglądom doktryny i judykatury od dawna jest ugruntowany pogląd, iż do terminu do wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego nie mają zastosowania przepisy o przywróceniu terminu za zasadach ogólnych, w szczególności nie wydaje się postanowienia o przywróceniu terminu (por. J. Iwulski, Komentarz do art. 477⁹ kpc, Lex, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 404/09, Lex nr 611422). W przypadku przekroczenia przez stronę terminu o jakim mowa w art. 477⁹ § 1 kpc Sąd winien postąpić w sposób wskazany w § 3 art. 477⁹ kpc, a więc przed odrzuceniem odwołania winien dokonać oceny, czy przekroczenie terminu nie jest nadmierne i czy nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Przepisy procedury nie wymagają tym ostatnim przypadku wystąpienia przez stronę z wnioskiem o przywrócenie terminu. Jeśli więc w toku wstępnego badania sprawy Sąd dojdzie do wniosku, że odwołanie od decyzji organu rentowego złożone zostało z przekroczeniem terminu, o którym mowa w art. 477⁹ § 1 kpc - to winien zobowiązać stronę do wskazania przyczyn opóźnienia, a następnie podjąć czynności wyjaśniające lub dopuścić dowody niezbędne dla ostatecznej oceny, czy zachodzą przesłanki, o których mowa w § 3 in fine, a tym samym, czy istnieje podstawa do merytorycznej oceny odwołania.

Mając powyższe na względzie w ocenie Sądu przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego, ponieważ w tym czasie przebywał poza miejscem zamieszkania.

Zatem odnosząc się do zarzutu uchybienia przez ubezpieczonego terminowi do wniesienia odwołania od zaskarżonych decyzji sąd uznał, że ubezpieczony wykazał, że opóźnienie w złożeniu odwołania nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych albowiem w okresie kiedy decyzje zostały do niego wysłane przebywał poza miejscem zamieszkania co związane było z leczeniem ciężko chorej żony. Z tych powodów nie odebrał awizowanej korespondencji- zaskarżonych decyzji.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy B. K. podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą i osoby z nimi współpracujące.

Stosownie do art. 8 ust. 6 pkt 1 w/w ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

W myśl art. 9 ust. 2, osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4 - 6 i 10 przysługiwało prawo wyboru tytułu ubezpieczenia.

Osoba taka była objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej, mogła jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczenia.

Warunkiem jednak możliwości wyboru tytułu ubezpieczenia jest istnienie tego tytułu ubezpieczenia.

Norma wyrażona w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2004 roku, nr 173, poz. 1807 z późn. zm.), działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, osoba twierdząca, że mimo niewykreślenia wpisu z ewidencji nie prowadziła okresowo działalności („zawiesiła” jej prowadzenie), powinna udowodnić tę okoliczność (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2008 r. I UK 297/2007 Lex Polonica nr 53285).

Bezsporną w zasadzie w orzecznictwie pozostaje kwestia, że podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika nie ze zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej, ale z faktu jej rzeczywistego wykonywania.

W wyroku z dnia 13 listopada 2008r. (II UK 94/08, Lex nr 960472) Sąd Najwyższy podniósł, iż obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). W uzasadnieniu orzeczenia wskazano na treść art. 13 pkt 4 ustawy systemowej kładący nacisk na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności oraz chwilę jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). Tym samym okres pomiędzy uzyskaniem wpisu a jego wykreśleniem nie musi odpowiadać i w konkretnych przypadkach nie odpowiada okresowi wykonywania działalności gospodarczej. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej stwarza zatem domniemanie prowadzenia takiej działalności, jednak już z samej istoty domniemania wynika, że można je obalić. Nie ma tu prostej zależności wyrażającej się w twierdzeniu - kto podlega przymusowi ubezpieczenia z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, ten musi opłacać składki na to ubezpieczenie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 1997 r. II UKN 392/97 OSNAPiUS 1998/19 poz. 584). Udokumentowana i usprawiedliwiona przerwa w faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, uzasadnia zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe ubezpieczonych z innych tytułów i zwolnienie przedsiębiorcy z obowiązku opłacania składek za okresy tych przerw. W ocenie Sądu Okręgowego domniemanie, że ubezpieczony w okresach od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 do 31 lipca 2011 roku prowadził działalność gospodarczą zostało obalone.

W spornych okresach pomimo figurowania w ewidencji działalności gospodarczej, ubezpieczony w istocie nie wykonywał żadnych czynności związanych z działalnością gospodarczą, a uzyskane w 2006 i 2008 roku dochody nie pochodziły z prowadzonej działalności gospodarczej. Tytułem ich osiągnięcia była sprzedaż środka trwałego i dochód z najmu. Zresztą dochody te były znikome i ich wysokość również wskazuje, że pochodziły ze sprzedaży posiadanych środków z wcześniej prowadzonej działalności gospodarczej.

Pomimo figurowania w ewidencji działalności gospodarczej B. K. zaprzestał całkowicie wykonywania jakiejkolwiek działalności, która obiektywnie mogłaby przynosić dochód, nie wykonywał też jakichkolwiek czynności pozostających w ścisłym związku z dotychczas prowadzoną działalnością, z których wynikałby zamiar dalszego prowadzenia działalności gospodarczej lub chociaż stworzenie właściwych warunków do jej wykonywania. Wręcz przeciwnie, całkowite zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego wynikało z przyczyn obiektywnych, mianowicie z choroby żony. Nie podejmował on też żadnych czynności bezpośrednio zmierzające do wznowienia prowadzenia działalności gospodarczej (w tym celu nie zamawiał towaru itp.). Zatem jego zachowanie nie wskazywało, że w każdej chwili był gotowy i przejawiał taki zamiar by w dalszym ciągu działalność tą prowadzić. Zatem w przypadku B. K. doszło do zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej jako takiej. Takie okoliczności zawsze prowadzą do stwierdzenia faktycznego zaprzestania prowadzenia wykonywanej działalności gospodarczej, która powoduje ustanie obowiązku ubezpieczeni społecznego w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy art. 477¹⁴§ 2 kpc zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że stwierdził, że B. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15

stycznia 2005 roku do 31 lipca 2011 roku oraz , jak również nie jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za okresy od 10 stycznia 2003 roku do 19 listopada 2004 roku oraz od 15 stycznia 2005 roku do 31 lipca 2011 roku o czym orzekł jak w sentencji.